

سپهر زنان - ۵

ماگه رحمانی

چاپ نخست، انجمن تاریخ، ۱۳۳۱ کابل

بازنویسی

فاطمه صادقی

پروژه نشینان سنجکدوی

کتابخانه
نشر نگاه معاصر

فهرست

- دیاچه چاپ جدید..... ۹
- دیاچه مؤلف..... ۱۷
- فصل اول (نظری به ادبیات فارسی از ابتدای اسلام تا آخر قرن شش)..... ۲۳
- رابعه بلخی..... ۲۶
- مهستی گنجوی..... ۳۱
- سیده بیگم علویه..... ۳۹
- مطربه کاشغری..... ۴۰
- فصل دوم (قرن هفتم، هشتم، و نهم)..... ۴۳
- سلطانہ رضیہ..... ۴۵
- فاطمہ سام..... ۴۷
- کوکب (ستاره بانو)..... ۴۷
- پادشاه خاتون (لاله خاتون)..... ۴۷
- جهان ملک..... ۵۰
- هما..... ۵۴
- جهان خاتون..... ۵۴
- عایشه مقریه..... ۵۵
- بنت البخاریه..... ۵۶
- دولت..... ۵۶
- زایری..... ۵۷

۵۷.....	مهري
۵۹.....	بيدلي
۵۹.....	بي بي
۶۰.....	عفتي
۶۰.....	آفاق جلاير (بيگي هروي)
۶۱.....	نهاني کرمانی
۶۲.....	زيبايي خانم
۶۲.....	ماه
۶۲.....	عصمتي خوافي
۶۳.....	نهالي
۶۳.....	گلشن
۶۵.....	فصل سوم: قرن دهم، يازدهم، و دوازدهم
۶۸.....	آغاييگم (آقاني)
۶۹.....	نهاني شيرازي
۶۹.....	حجابي [استرآبادي]
۷۰.....	آتوني [هراتي]
۷۰.....	آرزوني
۷۱.....	ضعيفي
۷۱.....	ماهي خانم
۷۱.....	جهان
۷۲.....	حيات
۷۲.....	پرتوي
۷۲.....	کامله بيگم
۷۳.....	نهاني اکبرآبادي
۷۳.....	نهاني دهلوي
۷۴.....	گلبدن بيگم
۷۴.....	گلرخ بيگم (گلچهره بيگم)
۷۵.....	سليمه بيگم
۷۵.....	بنت اصفهانیه
۷۵.....	فصيحه (جميله اصفهانیه)
۷۶.....	نور جهان بيگم

۸۳.....	آرام
۸۵.....	فنا
۸۵.....	بزرگي
۸۶.....	جانان بيگم
۸۶.....	گلشن
۸۷.....	جهان آرا بيگم
۸۷.....	زيب النساء بيگم
۹۲.....	زينت
۹۳.....	اماني
۹۳.....	لقاء
۹۳.....	خديجه سلطان
۹۵.....	چندا (ماه لقا)
۹۶.....	گناه بيگم
۹۷.....	فصل چهارم (قرن سيزدهم)
۹۹.....	عائشه افغان
۱۰۴.....	نادره
۱۰۴.....	رشيحه
۱۰۶.....	حاجبه
۱۰۶.....	مستوره
۱۰۶.....	دلشاد
۱۰۶.....	آغاباجي
۱۰۷.....	زبيده خانم
۱۰۹.....	فخري
۱۰۹.....	عفت
۱۱۰.....	طيه
۱۱۰.....	ماه تابان خانم
۱۱۱.....	صاحبه
۱۱۱.....	خاور قاجار
۱۱۳.....	عفاف
۱۱۴.....	قمر خانم
۱۱۴.....	سلطان

۱۱۴	ملک
۱۱۵	حاجی گوهر خانم
۱۱۵	مریم بانو
۱۱۶	جهان خانم
۱۱۷	مهر ارفع جهانبانی
۱۱۸	عصمت بیگم
۱۱۸	حیران خانم
۱۱۹	ماه شرف خانم (مستوره کردستانی)
۱۲۱	قره العین (طاهرة قزوینی)
۱۲۶	محجوب
۱۳۶	مستوره غوری
۱۳۷	بی بی سنگی
۱۳۸	شاه جهان بیگم (بیگم بهوپال)
۱۴۱	مریم کنیزک
۱۴۳	صنوبر عاجزه
۱۴۵	گوهر کابلی
۱۴۵	زهره
۱۴۶	آغا کوچک
۱۴۶	آمنه فدوی
۱۴۸	بیوجان
۱۵۱	فاطمه سلطان خانم
۱۵۱	ام هانی
فصل پنجم (شاعران مجهول الزمان)	
۱۵۳	آغادوست
۱۵۳	آفاقی
۱۵۴	بلیغه
۱۵۴	بیگم دهلوی
۱۵۵	پری
۱۵۵	تصویر هندی
۱۵۵	جلایی
۱۵۵	جمالی

۱۵۶	جهانی
۱۵۶	حجایی
۱۵۶	حجایی (دوم)
۱۵۶	حسینیه بیگم
۱۵۷	حیاتی
۱۵۸	دختر
۱۵۸	ریحانه مجنونه
۱۵۹	زلیخا
۱۵۹	صراحی
۱۵۹	عایشه سمرقندی
۱۶۰	عاجزی
۱۶۱	عصمتی سمرقندی
۱۶۱	عصمتی
۱۶۲	کنیز فاطمی
۱۶۲	گوهر خانم
۱۶۲	فاطمه خراسانی
۱۶۳	لطیف
۱۶۴	محو
۱۶۴	مخدومه یزدی
۱۶۴	نظیر
۱۶۵	نسایی
۱۶۵	نهانی قاینی
۱۶۶	همدمی
۱۶۶	یاسمن بو
۱۶۷	خان بختیاری
۱۶۷	لاله هندوستانی
۱۶۷	عفاف
۱۶۷	شاهدخت جلایری
۱۶۸	فاطمه قَوال
□ ارجاعات	
۱۶۹	□ منابع
۱۷۷	

دیباجه بر چاپ دوم قصه‌ای در برابر تاریخ

پرده‌نشینان سخنگوی اثر ماگه رحمانی، بانوی افغان متنی است به غایت امروزی. از این‌رو جا دارد از نو خواننده شود. این اثر مختصر، سنتی دیگر، قصه‌ای دیگر، روایتی دیگر اما به غایت واقعی را پیش چشمان ما قرار می‌دهد؛ سنتی که به فراموشی سپرده شده و زیر سایه سنت مسلط به سکوت وادار شده است. بطلان عقیده رایجی را نشان می‌دهد که بنا بر آن، زنان شرقی و مسلمان در طول تاریخ همواره بی‌قدرت، منفعل، ساکت و تمکین‌کننده بوده‌اند. نفس اقدام نویسنده خود رديه‌ای بر این افسانه است. سوای آن، محتوای اثر با اینکه این متن حدود ۶۰ سال پیش آن هم در جامعه‌ای نوشته شده که کمتر کسی از آن انتظار دارد، اما این اثر نشان می‌دهد که معاصر بودن ربط چندانی به بستر و زمینه ندارد. بلکه بیش از هر چیز به روشن‌اندیشی و تیزبینی و درک درست زمینه و زمانه محتاج است.

ماگه رحمانی فرزند غلام‌احمد رحمانی احتمالاً متولد ۱۸۹۶ میلادی برابر با ۱۲۹۵ ق در کراچی است؛ او نخستین زن داستان‌نویس افغان و نخستین زن تذکره‌نویس این دیار به شمار می‌آید. او اکنون در لندن می‌زید. پدر ماگه از مشروطه‌خواهان دوره امانی بود که با روی کار آمدن نادرشاه افغان، محبوس و مدت‌ها در زندان ماند. ماگه در مسکو به دنیا آمد و اوایل زبان فارسی را نمی‌دانست. اما پس از بازگشت به افغانستان، فارسی را آموخت و در آن متبحر شد. او داستان می‌نوشت، در نشریات قلم می‌زد، در رادیو مطلب می‌گفت، درس می‌داد، برای دفتر سازمان ملل متحد در افغانستان کار می‌کرد، و در دفاع از همجنسان خود فعال بود.^۱ اما سوای همه اینها به کار پژوهش هم مشغول بود و مهمترین

۱. برای اطلاع از زندگی و فعالیت‌ها او و دوران زندگی‌اش بنگرید به دو مصاحبه زیر:

[http://www.h-obaidi.com/safahat/%20ekhtesasi/Roz/%20zan%208%20march-Dateien/Maga-](http://www.h-obaidi.com/safahat/%20ekhtesasi/Roz/%20zan%208%20march-Dateien/Maga-Rahmani.htm)